

Kirkens Lærerstand, under andre Forhold, vil lade dem behandle paa en anden Maade, nu vel, det bliver den lovgivende Magts Sag. Grundloven er jo vistnok bleven dragen meget frem ved denne Sags Forhandling, som rimeligt er, men jeg kan dog ikke finde, at vi Forslagsstillere begaae noget Grundlovsbrud ved at forelægge denne Sag, ved at forespørge Folkethinget, om det ogsaa vil lade denne Sag blive overvejet og drøftet, som dog har fundet det andet Things Tilslutning med en ikke ringe Majoritet. Dersom der er Noget i vort Forslag, som er et Grundlovsbrud, saa er jeg fuldkommen overbevist om, at det ikke vil blive staaende i Loven, hvis den engang udkommer. Jeg er fuldkommen overbevist om, at Regjeringen saavel som Folkethinget nok vil vide at værne imod et Grundlovsbrud og altsaa ogsaa mod det, som muligt kunde slumre her i Forslaget; men jeg benægter, at der her er noget som helst Grundlovsbrud. Derimod maa jeg ansee det for vist, at de ærede Medlemmer ville give mig Ret i, at de Paragrapher i Grundloven, som handle om Folketirken, give os en Opfordring til at komme frem med Lovforslaget.

Man har i mange Forhandlinger angaaende disse Sagers Afgjørelse søgt forskellige Midler og Maader, hvorpaa man kunde tænke sig ligesom ad en lempeligere Bøi end et Kirkeraad at komme til en saadan Tilslutning af Kirkens aandelige Goder og af en Kirkeordnings Gjennemførelse, og som saadan har man nævnt Landemoderne; man har søgt gjennem denne Institution at frembringe et mildere Organ i selve Kongerigets Stifter, paa hvilken man saa kunde bygge videre, efterat have indhentet Betænkning og efterat have ladet forskellige Lægmand om muligt tiltræde Landemoderne og lade Discussionsfriheden der ret egentlig vise sig, for derpaa senere at tage under Overveielse, hvad der kunde gøres i de kirkelige Anliggender. Jeg vil dog hentyde til, at Landemoderne ere en bestemt juridisk, lovlig indrettet Institution, der ikkun ved Lov kan forandres i sit inderste Væsen, og jeg vil ogsaa hentyde til den Omstændighed ved Landemoderne, at selv om disse ogsaa paa den frieste Maade til-

kalde Lægfolk og lod dem frit discutere kirkelige Anliggender, saa vilde dog tilfældt det Væsentlige mangle i disse Discussioner og disse Afstemninger paa Landemoderne, nemlig at Stemmerne der ikke kom til at gjælde saaledes, som Stemmer skulde gjælde, saaledes, at der ingen Forskjel er paa den ene eller den anden Stemme, paa Lægmands Stemme eller Geistliges Stemme; thi en Stemme er jo en Stemme og intet Videre. Naar imidlertid et meget æret Medlem, saavidt jeg erindrer fra Ribe Amts 4de Valgkreds (Termansen), heraf tog Anledning til at yttre sig meget stærkt imod, at kirkelige Sager klarede ved Stemmer, saa maa han vide, at der er Ingen, der er villigere end jeg til, at erklære, at der aldrig kan være Tale om at klare egentlige kirkelige Anliggender angaaende Troessager ved Stemmer, men en anden Sag er det at klare Spørgsmaalet om, hvorvidt Dit og Dat skal foreslægges, hvorvidt det skal behandles, hvorvidt det skal gaae videre, og hvorvidt det engang skal komme dertil, at det faaer Lovgivningsmagtens Sanction. Forøvrigt takker jeg det ærede Medlem for Ribe Amts 4de Valgkreds (Termansen) for den Barme, hvormed han talte netop denne Sag; thi der er sandelig ikke Noget, der kan ligge en retsindig Geistlig mere paa Hjertet, end at kirkelige Anliggender angaaende Troessager ikke afgjøres ved Stemmer. Den anden Maade at fremme denne Sag paa, og det er, om jeg saa maa sige, den, der meest er adopteret af Geistlige, er ved Menighedsraad, hvilken Maade er bleven omstalt saavel af det ærede Medlem for Svendborg Amts 6te Valgkreds (J. A. Hansen), som af den høitærede Cultusminister. Dette kunde vistnok ansees for den hensigtsmæssigste og rimeligste Maade i Thingsets Dine; men jeg udtrykker mig maaskee uheldigt, og derfor vil jeg sige, at det forekommer mig, at det er en Tanke, der meest trænger sig frem, at bygge de kirkelige Lovgivningsfager op fra Grunden af ved Menighederne selv saaledes, at man tænkte sig, at, naar der rundt omkring i Landet dannedes Menighedsraad ved Siden af Præsterne, hvor de kirkelige Sager kunde komme under Forhandling, og hvorved det christelige Liv vel ikke strax kunde fremmes, men dog sættes